

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษวิจัยที่มีผลต่อการเลือกนโยบายการบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ใหม่: กรณีศึกษาบริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในครั้งนี้ใช้วิธีการศึกษาวิจัยสองลักษณะประกอบกันคือ การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) และการวิจัยเชิงประจักษ์ (Empirical research) โดยมีขั้นตอนการวิจัยดังนี้

1. การวิจัยเชิงสำรวจเป็นการสำรวจความคิดเห็นจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยจะมีการศึกษาถึงปัจจัยและผลกระทบของการเลือกหรือไม่เลือกใช้นโยบายการบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ใหม่ รวมทั้งมีการศึกษาถึงผลกระทบของการแก้ไขแนวทางปฏิบัติทางการบัญชีเกี่ยวกับการโอนตัดจำหน่ายส่วนเกินทุนจากการตีราคาสินทรัพย์ตามที่ได้กำหนดไว้ในย่อหน้าที่ 38 ของมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 32 ว่าการเปลี่ยนแปลงแนวทางปฏิบัติทางการบัญชีดังกล่าวจะมีผลกระทบอย่างไรต่อการตัดสินใจเลือกใช้นโยบายการบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ใหม่ และจะเกิดผลกระทบอย่างไรต่อกลุ่มบริษัทที่เลือกใช้นโยบายการบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ใหม่ในปัจจุบัน การสำรวจความคิดเห็นจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจะใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. การวิจัยเชิงประจักษ์เป็นการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้นโยบายการบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ใหม่ ซึ่งปัจจัยดังกล่าวจะทำให้ทราบถึงความแตกต่างกันระหว่างกลุ่มบริษัทที่เลือกและไม่เลือกใช้นโยบายการบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ใหม่ โดยจะอาศัยตัวแปรที่คาดว่าจะมีผลต่อการเลือกใช้นโยบายการบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ใหม่ มาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างกันตามที่ได้กำหนดไว้ โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติก (Logistic Regression Analysis) ซึ่งตัวแปรดังกล่าวอ้างอิงมาจากการศึกษาวิจัยในอดีตของ Cotter และ Zimmer (1995) และของ Brown และคณะ (1992) ตามลำดับ

ในส่วนต่อไปจะกล่าวถึงประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย สมมติฐานการวิจัย และขั้นตอนและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยจะกล่าวถึงในแต่ละส่วนตามประเภทของการวิจัยดังนี้

การวิจัยเชิงสำรวจ

การวิจัยเชิงสำรวจเป็นการศึกษาวิจัยโดยใช้วิธีการสอบถามความคิดเห็นจากกลุ่มตัวอย่างเพื่อให้ทราบถึงปัจจัยและผลกระทบของการเลือกหรือไม่เลือกใช้นโยบายการบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ใหม่ การศึกษาวิจัยในส่วนนี้มีระเบียบวิธีวิจัยดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร (Population) ในการวิจัยครั้งนี้มีประชากรดังนี้

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้อำนวยการฝ่ายบัญชีของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ทั้งนี้นอกจากผู้อำนวยการฝ่ายบัญชีแล้วอาจจะสอบถามความคิดเห็นจากบุคคลอื่นที่มีตำแหน่งหน้าที่และความรับผิดชอบที่คล้ายคลึงกันได้ อาทิเช่น กรรมการผู้จัดการฝ่ายการบัญชี, กรรมการฝ่ายการเงินและการบัญชี, ผู้จัดการสำนักบัญชีและการเงิน, หัวหน้าฝ่ายบัญชีและผู้ที่อยู่ในตำแหน่งอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น จำนวนประชากรในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็นกลุ่มอุตสาหกรรมได้ 31 กลุ่มอุตสาหกรรม จำนวนทั้งสิ้น 417 บริษัท (ข้อมูลในเดือน เมษายน 2547) โดยมีจำนวนประชากรดังนี้

1. กลุ่มธุรกิจการเกษตร	จำนวน 21 บริษัท
2. กลุ่มธุรกิจธนาคาร	จำนวน 14 บริษัท
3. กลุ่มธุรกิจวัสดุอุปกรณ์ก่อสร้างและตกแต่ง	จำนวน 23 บริษัท
4. กลุ่มธุรกิจเคมีภัณฑ์และพลาสติก	จำนวน 12 บริษัท
5. กลุ่มธุรกิจการพาณิชย์	จำนวน 15 บริษัท
6. กลุ่มธุรกิจสื่อสาร	จำนวน 15 บริษัท
7. กลุ่มธุรกิจเครื่องใช้ไฟฟ้า	จำนวน 13 บริษัท
8. กลุ่มธุรกิจชิ้นส่วนและอิเล็กทรอนิกส์	จำนวน 10 บริษัท
9. กลุ่มธุรกิจพลังงาน	จำนวน 12 บริษัท
10. กลุ่มธุรกิจบันเทิงและสันทนาการ	จำนวน 14 บริษัท
11. กลุ่มธุรกิจเงินทุนหลักทรัพย์	จำนวน 30 บริษัท
12. กลุ่มธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม	จำนวน 23 บริษัท
13. กลุ่มธุรกิจการแพทย์	จำนวน 12 บริษัท

14. กลุ่มธุรกิจโรงแรมและการท่องเที่ยว	จำนวน 11 บริษัท
15. กลุ่มธุรกิจของใช้ในครัวเรือน	จำนวน 7 บริษัท
16. กลุ่มธุรกิจประกันชีวิตและประกันภัย	จำนวน 20 บริษัท
17. กลุ่มธุรกิจ REHABCO	จำนวน 43 บริษัท
18. กลุ่มธุรกิจอัญมณีและเครื่องประดับ	จำนวน 2 บริษัท
19. กลุ่มธุรกิจเครื่องมือและเครื่องจักร	จำนวน 2 บริษัท
20. กลุ่มธุรกิจเหมืองแร่	จำนวน 1 บริษัท
21. กลุ่มธุรกิจบรรจุกภัณฑ์	จำนวน 14 บริษัท
22. กลุ่มธุรกิจเวชภัณฑ์และเครื่องสำอาง	จำนวน 3 บริษัท
23. กลุ่มธุรกิจการพิมพ์และสิ่งพิมพ์	จำนวน 8 บริษัท
24. กลุ่มธุรกิจบริการเฉพาะกิจ	จำนวน 2 บริษัท
25. กลุ่มธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์	จำนวน 37 บริษัท
26. กลุ่มธุรกิจเยื่อกระดาษ	จำนวน 3 บริษัท
27. กลุ่มธุรกิจสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม	จำนวน 22 บริษัท
28. กลุ่มธุรกิจขนส่ง	จำนวน 8 บริษัท
29. กลุ่มธุรกิจยานพาหนะและอุปกรณ์	จำนวน 10 บริษัท
30. กลุ่มธุรกิจคลังสินค้าและไซโล	จำนวน 5 บริษัท
31. กลุ่มบริษัทอื่นๆ	จำนวน 5 บริษัท

กลุ่มตัวอย่าง (Sampling)

การวิจัยในส่วนนี้มีวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) และการสุ่มตัวอย่างโดยใช้วิจารณญาณ (Judgement Sampling) โดยมีกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยคือ ผู้อำนวยการฝ่ายบัญชีของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ทั้งนี้บริษัทที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างไม่รวมกลุ่มธนาคาร, กลุ่มสถาบันการเงิน และกลุ่มประกันภัยและประกันชีวิต จำนวนทั้งสิ้น 64 บริษัท⁷ โดยจะใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ได้เลือกไว้ทั้งหมด

⁷ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยไม่รวมกลุ่มธนาคาร, กลุ่มสถาบันการเงิน และกลุ่มประกันภัยและประกันชีวิต เนื่องจากแนวทางปฏิบัติทางการบัญชีของธุรกิจประเภทดังกล่าวมีความแตกต่างกับแนวทางปฏิบัติทางการบัญชีของกลุ่มอุตสาหกรรมอื่นๆ การศึกษากลุ่มดังกล่าวรวมกันอาจทำให้ผลการวิจัยบิดเบือนได้

ทั้งนี้จากการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ไปยังกลุ่มตัวอย่างของ ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ (2541) พบว่าอัตราการส่งแบบสอบถามกลับคืนมาทางไปรษณีย์มีค่อนข้างน้อย ดังนั้นการวิจัยเชิงสำรวจในส่วนนี้จึงเลือกกลุ่มตัวอย่างจากจำนวนประชากรทั้งหมด 100% ทั้งนี้คาดว่าจะมีจำนวนแบบสอบถามที่ตอบกลับคืนมาเกินกว่าร้อยละ 40 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด และถ้าหากว่ามีจำนวนแบบสอบถามที่ตอบกลับคืนมาน้อยกว่าร้อยละ 40 จะต้องมีการติดตามแบบสอบถามหรือมีการส่งแบบสอบถามซ้ำอีกครั้งเพื่อให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เพียงพอในการประมวลผลการวิจัยต่อไป กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยเชิงสำรวจในครั้งนี้มีจำนวนทั้งสิ้น 353 ตัวอย่าง ดังที่แสดงในตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยเชิงสำรวจ

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย	จำนวนบริษัท	จำนวน %
1. กลุ่มบริษัทที่เลือกใช้นโยบายการบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ใหม่	112	32%
2. กลุ่มบริษัทที่ไม่เลือกใช้นโยบายการบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ใหม่	241	68%
รวม	353	100%

* กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยเป็นบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (โดยไม่รวมกลุ่มธนาคาร, กลุ่มสถาบันการเงิน และกลุ่มประกันภัยและประกันชีวิต)

จากตารางที่ 1 แสดงการแบ่งกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยเชิงสำรวจ โดยแบ่งออกเป็นสองกลุ่มหลักจำนวนทั้งสิ้น 353 ตัวอย่าง กลุ่มแรกคือกลุ่มบริษัทที่เลือกใช้นโยบายการบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ใหม่จำนวนทั้งสิ้น 112 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 32 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด และกลุ่มที่สองคือกลุ่มบริษัทที่ไม่เลือกใช้นโยบายการบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ใหม่จำนวนทั้งสิ้น 241 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 68 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจะใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่สำคัญที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยเชิงสำรวจในครั้งนี้คือแบบสอบถาม (ดูตัวอย่างของแบบสอบถามได้ในภาคผนวก ก) การวิจัยครั้งนี้มีขั้นตอนในการพัฒนาแบบสอบถามดังนี้

1. ศึกษางานวิจัยในอดีตที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการเลือกใช้นโยบายการบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ใหม่ รวมทั้งศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมจากเอกสารทางวิชาการอื่น ๆ อาทิเช่น บทความในวารสาร หนังสือ วิทยานิพนธ์และสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้เพื่อใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นในการพัฒนาและกำหนดแบบสอบถาม

2. นำข้อมูลจากงบการเงินและหมายเหตุประกอบงบการเงินของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในปี 2545 มาใช้ประกอบในการหาค่ากึ่งกลางของข้อมูล ทั้งนี้เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการแบ่งขนาดของกิจการว่าเป็นบริษัทขนาดใหญ่หรือขนาดเล็ก และเพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการแบ่งมูลค่าการลงทุนสุทธิในสินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ของกิจการว่าอยู่ในระดับสูงหรือระดับต่ำ ซึ่งข้อมูลเหล่านี้จะใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นในการกำหนดแบบสอบถาม

3. จัดทำแบบสอบถามโดยอาศัยข้อมูลที่รวบรวมมาได้จากข้อหนึ่งและข้อสอง รวมทั้งอาศัยข้อมูลเกี่ยวกับประกาศสมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย เรื่องการแก้ไขมาตรฐานการบัญชี และประกาศ ก.บช. ฉบับที่ 46 (2545) เรื่องการแก้ไขวันบังคับใช้ย่อหน้าที่ 38 ของมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 32 มาใช้เป็นข้อมูลประกอบในการจัดทำแบบสอบถาม

4. เมื่อสร้างแบบสอบถามเสร็จเรียบร้อยแล้วจะนำแบบสอบถามไปทดสอบ (Pretests) ก่อนที่จะนำแบบสอบถามไปใช้ในการเก็บข้อมูลจริง โดยการทดสอบแบบสอบถามจะอาศัยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จากกลุ่มตัวอย่างจริงคือ ผู้อำนวยการฝ่ายบัญชีของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจำนวน 10 บริษัท ซึ่งมีรายชื่อดังนี้

- (1) บริษัท โรงพยาบาลรามคำแหง จำกัด (มหาชน)
- (2) บริษัท เชียงใหม่ไฟรเซนฟูตส์ จำกัด (มหาชน)
- (3) บริษัท ไอที ซิตี จำกัด (มหาชน)
- (4) บริษัท เอเซียไฮเดิล จำกัด (มหาชน)
- (5) บริษัท พูรูกวา เมิทัล (ไทยแลนด์) จำกัด (มหาชน)
- (6) บริษัท ลีพัฒนาผลิตภัณฑ์ จำกัด (มหาชน)

- (7) บริษัท ไดสตาร์ อิเลคทริก คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)
- (8) บริษัท เซ็นทรัลอุตสาหกรรมกระดาษ จำกัด (มหาชน)
- (9) บริษัท ไทยเซ็ลทรัลเคมี จำกัด (มหาชน)
- (10) บริษัท ไทยโทรเทคทีฟโซลูชัน จำกัด (มหาชน)

ทั้งนี้การใช้แบบสอบถามเพื่อทดสอบจากกลุ่มตัวอย่างข้างต้นทำเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสมของแบบสอบถาม และสำรวจว่าผู้ตอบแบบสอบถามเข้าใจเนื้อหาของแบบสอบถามมากน้อยเพียงใด นอกจากนี้การสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อทดสอบแบบสอบถามยังเปิดโอกาสให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอแนะข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยและผลกระทบของการเลือกใช้นโยบายการบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ใหม่ได้เพิ่มเติมอีกด้วย

5. ภายหลังจากนำแบบสอบถามไปทดสอบจากกลุ่มตัวอย่างเรียบร้อยแล้วจะนำแบบสอบถามมาแก้ไขปรับปรุงในส่วนของรูปแบบและเนื้อหาให้เหมาะสม ตามคำวิจารณ์และข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่างที่ได้ นำแบบสอบถามไปทดสอบ เพื่อที่จะทำให้แบบสอบถามมีความสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพในการนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจริง

แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งข้อมูลออกเป็น 5 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1: ข้อมูลทั่วไปของบริษัท คำถามในส่วนนี้แบ่งออกเป็น 4 ข้อดังนี้

- (1) คำถามเกี่ยวกับขนาดของบริษัท
- (2) คำถามเกี่ยวกับประเภทธุรกิจของบริษัท
- (3) คำถามเกี่ยวกับระดับของการลงทุนในสินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ของบริษัท
- (4) คำถามเกี่ยวกับประเภทของการเลือกใช้นโยบายการบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ใหม่ของบริษัท

ส่วนที่ 2: ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยและผลกระทบจากการตัดสินใจเลือกใช้นโยบายการบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ใหม่ คำถามในส่วนนี้แบ่งออกเป็น 5 ข้อดังนี้

- (1) คำถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้นโยบายการบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ใหม่ของบริษัท

- (2) คำถามเกี่ยวกับผลกระทบที่เกิดจากการเลือกใช้นโยบายการบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ใหม่ของบริษัท
- (3) คำถามเกี่ยวกับระดับความน่าเชื่อถือของมูลค่ายุติธรรมที่บริษัทได้มาจากผู้ประเมินราคาอิสระ
- (4) คำถามเกี่ยวกับการโอนตัดจำหน่ายส่วนเกินทุนจากการตีราคาสินทรัพย์ของบริษัท
- (5) คำถามเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงแนวทางปฏิบัติทางการบัญชีเกี่ยวกับการโอนตัดจำหน่ายส่วนเกินทุนจากการตีราคาสินทรัพย์ว่าการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจะมีผลกระทบต่อบริษัทในระดับใด

ส่วนที่ 3: ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยและผลกระทบจากการตัดสินใจไม่เลือกใช้นโยบายการบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ใหม่ คำถามในส่วนนี้แบ่งออกเป็น 3 ข้อดังนี้

- (1) คำถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจไม่เลือกใช้นโยบายการบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ใหม่ของบริษัท
- (2) คำถามเกี่ยวกับผลกระทบที่เกิดจากการไม่เลือกใช้นโยบายการบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ใหม่ของบริษัท
- (3) คำถามเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงแนวทางปฏิบัติทางการบัญชีเกี่ยวกับการโอนตัดจำหน่ายส่วนเกินทุนจากการตีราคาสินทรัพย์ว่าการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจะมีผลกระทบต่อการตัดสินใจเลือกใช้นโยบายการบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ใหม่ของบริษัทในระดับใด

ส่วนที่ 4: ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่มีต่อเรื่องการเลือกใช้นโยบายการบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ใหม่ ส่วนนี้เป็นคำถามปลายเปิด (Open - ended) เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ตอบได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเรื่องการเลือกใช้นโยบายการบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ใหม่

ส่วนที่ 5: ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม คำถามในส่วนนี้แบ่งออกเป็น 6 ข้อดังนี้

- (1) คำถามเกี่ยวกับเพศของผู้ตอบแบบสอบถาม
- (2) คำถามเกี่ยวกับอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม
- (3) คำถามเกี่ยวกับระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม
- (4) คำถามเกี่ยวกับตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถาม
- (5) คำถามเกี่ยวกับระดับบริหารในตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถาม
- (6) คำถามเกี่ยวกับระยะเวลาที่ทำงานในตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถาม

สมมติฐานการวิจัย

การวิจัยเชิงสำรวจในครั้งนี้มีสมมติฐานการวิจัยจำนวน 3 ข้อดังนี้

สมมติฐานข้อที่ 1

สมมติฐานในข้อนี้เป็นการทดสอบเกี่ยวกับปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้นโยบายการบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ใหม่ โดยอ้างอิงมาจากการศึกษางานวิจัยในอดีตของ Easton และคณะ (1993) ที่ได้สอบถามความคิดเห็นจากหัวหน้าฝ่ายการเงินและการบัญชีของบริษัทในประเทศออสเตรเลียในระหว่างปี 1993 พบว่าสาเหตุหลักที่บริษัทเลือกใช้นโยบายการบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ใหม่มากที่สุดร้อยละ 45 คือ เพื่อที่จะทำให้งบการเงินของบริษัทแสดงความถูกต้องและยุติธรรมมากขึ้น

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยคาดว่าจะได้ผลลัพธ์เช่นเดียวกับผลการวิจัยในอดีตของ Easton และคณะ ดังที่ได้กล่าวถึงข้างต้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานการวิจัยในข้อนี้ให้มีระดับของการทดสอบเท่ากับ 0.45 ตามผลการวิจัยในอดีตข้างต้น โดยตั้งสมมติฐานข้อที่ 1 ได้ดังนี้

H_0 : สัดส่วนความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องที่เห็นด้วยว่าปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่บริษัทเลือกใช้นโยบายการบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ใหม่คือ เพื่อให้งบการเงินของบริษัทแสดงความถูกต้องและยุติธรรมมากขึ้นมีน้อยกว่าหรือเท่ากับ 0.45

H_1 : สัดส่วนความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องที่เห็นด้วยว่าปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่บริษัทเลือกใช้นโยบายการบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ใหม่คือ เพื่อให้งบการเงินของบริษัทแสดงความถูกต้องและยุติธรรมมากขึ้นมีมากกว่า 0.45

สมมติฐานนี้สามารถเขียนให้อยู่ในรูปของการทดสอบทางสถิติได้ดังนี้

$$H_0: P \leq 0.45$$

$$H_1: P > 0.45$$

P คือ สัดส่วนความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องที่เห็นด้วยว่าปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่บริษัทเลือกใช้นโยบายการบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ใหม่คือ เพื่อให้บริการเงินของบริษัทแสดงความถูกต้องและยุติธรรมมากขึ้น

วิธีทางสถิติ

การทดสอบสมมติฐานในข้อนี้จะนำเอาค่าเปอร์เซ็นต์ของผู้ที่เลือกตอบว่าปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่บริษัทเลือกใช้นโยบายการบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ใหม่คือ เพื่อให้บริการเงินของบริษัทแสดงความถูกต้องและยุติธรรมมากขึ้น มาทดสอบสมมติฐานทางสถิติที่ได้ตั้งไว้ โดยใช้วิธีการทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับค่าสัดส่วนของประชากรแบบ Binomial Test เนื่องจากเป็นการทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับค่าสัดส่วนของข้อมูลเชิงกลุ่มที่มีค่าเป็นไปได้สองค่า การทดสอบสมมติฐานนี้จะใช้การทดสอบแบบทางเดียว (One - tailed test) ที่ระดับนัยสำคัญ $\alpha = 0.05$

ผลการทดสอบสมมติฐานในข้อนี้จะพิจารณาจากค่า Significance ว่ามีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 หรือไม่ ถ้าพบว่ามีความน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 สามารถสรุปได้ว่ายอมรับสมมติฐานการวิจัยที่ได้ตั้งไว้ว่า "สัดส่วนความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องที่เห็นด้วยว่าปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่บริษัทเลือกใช้นโยบายการบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ใหม่คือ เพื่อให้บริการเงินของบริษัทแสดงความถูกต้องและยุติธรรมมากขึ้นมีมากกว่า 0.45"

สมมติฐานข้อที่ 2

สมมติฐานในข้อนี้เป็นการทดสอบเกี่ยวกับปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่มีผลต่อการตัดสินใจไม่เลือกใช้นโยบายการบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ใหม่ โดยอ้างอิงมาจากการศึกษางานวิจัยในอดีตของ Easton และคณะ (1993) ที่ได้สอบถามความคิดเห็นจากหัวหน้าฝ่ายการเงินและการบัญชีของบริษัทในประเทศออสเตรเลียในระหว่างปี 1993 พบว่าสาเหตุหลักที่บริษัทไม่เลือกใช้นโยบายการบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ใหม่มากที่สุดร้อยละ 53 คือ บริษัทมีลักษณะการประกอบกิจการและมีสินทรัพย์ที่ไม่เหมาะสมที่จะประเมินราคาสินทรัพย์ใหม่

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยคาดว่าจะได้ผลลัพธ์เช่นเดียวกับผลการวิจัยในอดีตของ Easton และคณะ ดังที่ได้กล่าวถึงข้างต้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานการวิจัยในข้อนี้ให้มีระดับของการทดสอบเท่ากับ 0.53 ตามผลการวิจัยในอดีตข้างต้น โดยตั้งสมมติฐานข้อที่ 2 ได้ดังนี้

H_0 : สัดส่วนความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องที่เห็นด้วยว่าปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่บริษัทไม่เลือกใช้นโยบายการบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ใหม่คือ บริษัทมีลักษณะการประกอบกิจการและมีสินทรัพย์ที่ไม่เหมาะสมที่จะประเมินราคาสินทรัพย์ใหม่มีน้อยกว่าหรือเท่ากับ 0.53

H_1 : สัดส่วนความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องที่เห็นด้วยว่าปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่บริษัทไม่เลือกใช้นโยบายการบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ใหม่คือ บริษัทมีลักษณะการประกอบกิจการและมีสินทรัพย์ที่ไม่เหมาะสมที่จะประเมินราคาสินทรัพย์ใหม่มีมากกว่า 0.53

สมมติฐานนี้สามารถเขียนให้อยู่ในรูปของการทดสอบทางสถิติได้ดังนี้

$$H_0: P \leq 0.53$$

$$H_1: P > 0.53$$

P คือ สัดส่วนความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องที่เห็นด้วยว่าปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่บริษัทไม่เลือกใช้นโยบายการบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ใหม่คือ บริษัทมีลักษณะการประกอบกิจการและมีสินทรัพย์ที่ไม่เหมาะสมที่จะประเมินราคาสินทรัพย์ใหม่

อย่างไรก็ตามสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ในครั้งนี้มีค่าสัดส่วนของการทดสอบเท่ากับ 0.53 ซึ่งพบว่ามีค่ามากกว่า 0.50 โดยในเงื่อนไขของการทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับค่าสัดส่วนประชากรแบบ Binomial Test จากการทดสอบโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS กำหนดไว้ว่าถ้าค่าสัดส่วนของการทดสอบมีค่ามากกว่า 0.50 โปรแกรมจะถือว่าเป็นการทดสอบแบบด้านเดียวทางด้านซ้าย เช่น $H_1: P < 0.53$ โดยจะกำหนดเป็น $H_1: P > 0.53$ ไม่ได้

ดังนั้นการตั้งสมมติฐานการวิจัยในข้อนี้จึงต้องปรับเปลี่ยนสมมติฐานใหม่ โดยพิจารณาจากผู้ที่ไม่เลือกปัจจัยดังกล่าวแทน กล่าวคือจะพิจารณาจากสัดส่วนความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องที่ไม่เห็นด้วยว่าปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่บริษัทไม่เลือกใช้นโยบายการบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ใหม่คือ บริษัทมีลักษณะการประกอบกิจการและ

มีสินทรัพย์ที่ไม่เหมาะสมที่จะประเมินราคาสินทรัพย์ใหม่มีน้อยกว่าหรือเท่ากับ 0.47 มาใช้ในการทดสอบสมมติฐานแทน

สมมติฐานนี้สามารถเขียนให้อยู่ในรูปของการทดสอบทางสถิติได้ดังนี้

$$H_0: P \leq 0.47$$

$$H_1: P > 0.47$$

P คือ สัดส่วนความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องที่ไม่เห็นด้วยว่าปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่บริษัทไม่เลือกใช้นโยบายการบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ใหม่คือ บริษัทมีลักษณะการประกอบกิจการและมีสินทรัพย์ที่ไม่เหมาะสมที่จะประเมินราคาสินทรัพย์ใหม่

วิธีทางสถิติ

การทดสอบสมมติฐานในข้อนี้จะนำเอาค่าเปอร์เซ็นต์ของผู้ที่ไม่ได้ตอบว่าปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่บริษัทไม่เลือกใช้นโยบายการบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ใหม่คือ บริษัทมีลักษณะการประกอบกิจการและมีสินทรัพย์ที่ไม่เหมาะสมที่จะประเมินราคาสินทรัพย์ใหม่ มาทดสอบสมมติฐานทางสถิติที่ได้กำหนดไว้ โดยใช้วิธีการทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับค่าสัดส่วนของประชากรแบบ Binomial Test การทดสอบสมมติฐานนี้จะใช้การทดสอบแบบทางเดียว (One - tailed test) ที่ระดับนัยสำคัญ $\alpha = 0.05$

ผลการทดสอบสมมติฐานในข้อนี้จะพิจารณาจากค่า Significance ว่ามีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 หรือไม่ ถ้าพบว่ามีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 สามารถสรุปได้ว่ายอมรับสมมติฐานการวิจัยที่ได้ตั้งไว้ว่า "สัดส่วนความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องที่ไม่เห็นด้วยว่าปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่บริษัทไม่เลือกใช้นโยบายการบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ใหม่คือ บริษัทมีลักษณะการประกอบกิจการและมีสินทรัพย์ที่ไม่เหมาะสมที่จะประเมินราคาสินทรัพย์ใหม่มีน้อยกว่าหรือเท่ากับ 0.47" หรืออีกนัยหนึ่งเท่ากับว่ายอมรับสมมติฐานการวิจัยที่ได้ตั้งไว้ในครั้งแรกว่า "สัดส่วนความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องที่เห็นด้วยเห็นว่าปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่บริษัทไม่เลือกใช้นโยบายการบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ใหม่คือ บริษัทมีลักษณะการประกอบกิจการและมีสินทรัพย์ที่ไม่เหมาะสมที่จะประเมินราคาสินทรัพย์ใหม่มีมากกว่า 0.53"

สมมติฐานข้อที่ 3

สมมติฐานในข้อนี้เป็นการทดสอบเกี่ยวกับระดับความน่าเชื่อถือของมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ที่บริษัทได้จากผู้ประเมินราคาอิสระ ซึ่งจากการศึกษางานวิจัยในอดีตของ Easton และคณะ (1993) ที่ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสาเหตุที่บริษัทเลือกใช้นโยบายการบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ใหม่ พบว่าสาเหตุหลักที่บริษัทเลือกใช้นโยบายการบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ใหม่มากที่สุดร้อยละ 45 คือ เพื่อทำให้งบการเงินของบริษัทแสดงความถูกต้องและยุติธรรมมากขึ้น

ผลการวิจัยในอดีตข้างต้นนี้จึงทำให้สามารถคาดการณ์ได้ว่ากลุ่มบริษัทที่เลือกใช้นโยบายการบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ใหม่จะมีความเชื่อถือในมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ที่ได้จากการประเมินราคาโดยผู้ประเมินราคาอิสระในระดับที่ค่อนข้างมาก ดังนั้นผู้วิจัยจึงคาดว่าผู้ที่เกี่ยวข้องน่าจะมีความเห็นว่ามีมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ที่บริษัทได้มาจากผู้ประเมินราคาอิสระมีความน่าเชื่อถือในระดับคะแนนเฉลี่ยที่มากกว่า 2 คะแนน (มากกว่าระดับน้อย) จากระดับคะแนนเฉลี่ย 1 – 5 คะแนน ที่ได้กำหนดไว้ล่วงหน้าดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 5 คะแนน สำหรับคำตอบของผู้ที่เกี่ยวข้องที่เห็นด้วยว่ามีมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ที่บริษัทได้มาจากผู้ประเมินราคาอิสระมีความน่าเชื่อถือในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 4 คะแนน สำหรับคำตอบของผู้ที่เกี่ยวข้องที่เห็นด้วยว่ามีมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ที่บริษัทได้มาจากผู้ประเมินราคาอิสระมีความน่าเชื่อถือในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 3 คะแนน สำหรับคำตอบของผู้ที่เกี่ยวข้องที่เห็นด้วยว่ามีมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ที่บริษัทได้มาจากผู้ประเมินราคาอิสระมีความน่าเชื่อถือในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 2 คะแนน สำหรับคำตอบของผู้ที่เกี่ยวข้องที่เห็นด้วยว่ามีมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ที่บริษัทได้มาจากผู้ประเมินราคาอิสระมีความน่าเชื่อถือในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1 คะแนน สำหรับคำตอบของผู้ที่เกี่ยวข้องที่เห็นด้วยว่ามีมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ที่บริษัทได้มาจากผู้ประเมินราคาอิสระมีความน่าเชื่อถือในระดับน้อยที่สุด

ดังนั้นจึงตั้งสมมติฐานข้อที่ 3 ได้ดังนี้

H_0 : ผู้ที่เกี่ยวข้องมีความเห็นว่ามีมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ที่บริษัทได้มาจากผู้ประเมินราคาอิสระมีความน่าเชื่อถือน้อยกว่าหรือเท่ากับระดับน้อย (จากระดับน้อยที่สุดถึงมากที่สุดที่ได้กำหนดไว้ล่วงหน้า)

H_1 : ผู้ที่เกี่ยวข้องมีความเห็นว่ามูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ที่บริษัทได้มาจากผู้ประเมินราคาอิสระมีความน่าเชื่อถือมากกว่าระดับน้อย (จากระดับน้อยที่สุดถึงมากที่สุดที่ได้กำหนดไว้ล่วงหน้า)

สมมติฐานนี้สามารถเขียนให้อยู่ในรูปการทดสอบทางสถิติได้ดังนี้

$$H_0: \mu \leq 2$$

$$H_1: \mu > 2$$

μ คือ ผู้ที่เกี่ยวข้องมีความเห็นว่ามูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ที่บริษัทได้มาจากผู้ประเมินราคาอิสระมีความน่าเชื่อถือ

2 หมายถึง ระดับน้อย (จากคะแนนเฉลี่ย 1 - 5 คะแนน ที่ได้กำหนดไว้ล่วงหน้า)

วิธีทางสถิติ

การทดสอบสมมติฐานในข้อนี้จะนำเอาค่าเฉลี่ย (Mean) ของระดับคะแนนที่ผู้ที่เกี่ยวข้องตอบมาทดสอบสมมติฐานทางสถิติที่ได้กำหนดไว้ โดยใช้การทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับค่าเฉลี่ยของประชากรแบบ T- test การทดสอบสมมติฐานนี้จะใช้การทดสอบแบบทางเดียว (One - tailed test) ที่ระดับนัยสำคัญ $\alpha = 0.05$

ผลการทดสอบสมมติฐานในข้อนี้จะพิจารณาจากค่า Significance ว่ามีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 หรือไม่ ถ้าพบว่ามีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 และมีค่าสถิติทดสอบ t ที่มากกว่า 0 สามารถสรุปได้ว่ายอมรับสมมติฐานการวิจัยที่ได้ตั้งไว้ว่า “ผู้ที่เกี่ยวข้องมีความเห็นว่ามูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ที่บริษัทได้มาจากผู้ประเมินราคาอิสระมีความน่าเชื่อถือมากกว่าระดับน้อย (จากระดับน้อยที่สุดถึงมากที่สุดที่ได้กำหนดไว้ล่วงหน้า)

ขั้นตอนและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยเชิงสำรวจในครั้งนี้มีขั้นตอนและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปสอบถามความคิดเห็นจากกลุ่มตัวอย่างที่ได้กำหนดไว้คือ ผู้อำนวยการฝ่ายบัญชีของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยใช้วิธีการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ (Mail Survey) ไปยังผู้ตอบแบบเจาะจง (Personalization) โดยจะระบุชื่อและตำแหน่งของผู้ตอบในกรณีที่ทราบข้อมูลเกี่ยวกับชื่อ

และตำแหน่งของผู้ตอบ โดยได้ข้อมูลดังกล่าวมาจากแบบรายงานการเปิดเผยข้อมูล 56 – 1 ที่เปิดเผยโดยสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ทั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดระยะเวลาในการตอบแบบสอบถามให้กับผู้ตอบประมาณ 25 - 30 วัน

2. ภายหลังจากส่งแบบสอบถามทั้งหมดไปยังผู้ตอบแล้ว ประมาณ 1 - 2 สัปดาห์แรก จะมีแบบสอบถามส่งคืนกลับมาค่อนข้างมาก หลังจากนั้นอัตราการส่งคืนแบบสอบถามจะเริ่มลดลงเรื่อย ๆ ตามระยะเวลา ดังนั้นจึงได้มีการติดตามแบบสอบถาม (Follow-up) โดยการโทรศัพท์ไปยังกลุ่มตัวอย่างเพื่อติดตามแบบสอบถามจำนวนหนึ่ง

3. เมื่อครบกำหนดระยะเวลาในการตอบแบบสอบถามแล้ว ผู้วิจัยจะพิจารณาจำนวนแบบสอบถามที่ยังไม่ได้รับการตอบกลับ ซึ่งจะมีการติดตามแบบสอบถามอีกครั้งหนึ่งโดยใช้วิธีการส่งจดหมายเพื่อติดตามแบบสอบถาม รวมทั้งใช้วิธีการส่งแบบสอบถามไปยังผู้ตอบแบบสอบถามอีกครั้งเพื่อเป็นการเตือนความจำของผู้ตอบแบบสอบถาม ทั้งนี้การติดตามแบบสอบถามจะช่วยทำให้ได้อัตราการตอบแบบสอบถามกลับคืนมามากขึ้น ซึ่งมีผลทำให้ได้อัตราการตอบแบบสอบถามกลับคืนมาเกินกว่าร้อยละ 40 ตามที่ได้คาดการณ์ไว้

4. เมื่อได้แบบสอบถามกลับคืนมาเรียบร้อยแล้ว ในขั้นตอนต่อไปจะนำแบบสอบถามแต่ละชุดมาตรวจสอบข้อมูล (Editing) เพื่อคัดแยกแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ออกไป โดยการคัดแยกแบบสอบถามดังกล่าวจะทำให้ได้ข้อมูลที่มีความสมบูรณ์และมีความน่าเชื่อถือในการวิเคราะห์มากขึ้น ทั้งนี้การตรวจสอบข้อมูลเพื่อคัดแยกแบบสอบถามอาจมีแบบสอบถามจำนวนหนึ่งที่ถูกคัดแยกออกจากการวิเคราะห์ข้อมูล เนื่องจากแบบสอบถามดังกล่าวอาจตอบผิดหรือละเลยการตอบแบบสอบถามในบางข้อทำให้ข้อมูลในแบบสอบถามใช้ไม่ได้หรือเรียกว่าแบบสอบถามขาดคุณค่า (Missing Value)

5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบข้อมูลเรียบร้อยแล้วมาลงรหัสตามคู่มือการลงรหัสที่ได้กำหนดไว้ล่วงหน้าสำหรับแบบสอบถามที่เป็นปลายปิด (Close - ended) ส่วนคำถามแบบเปิด (Open - ended) จะทำการจัดกลุ่มคำตอบที่ได้เป็นแต่ละประเภทเพื่อใช้ประกอบในการสรุปผลการวิจัยต่อไป

6. ทำการประมวลผลข้อมูลโดยนำแบบสอบถามที่ลงรหัสเรียบร้อยแล้วมาบันทึกในเครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อทำการประมวลผล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์เวอร์ชัน 12 (Statistic Package for Social Sciences Version 12: SPSS) มาใช้ใน

การประมวลผล วิเคราะห์ข้อมูลและทดสอบสมมติฐานข้อ 1 – 3 ที่ได้กำหนดไว้ล่วงหน้า โดยจะอาศัย ค่าสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) และค่าสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) มาใช้ ประกอบในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

(1) ค่าสถิติเชิงพรรณนาเป็นการใช้ค่าสถิติเบื้องต้นมาบรรยายลักษณะของข้อมูลเพื่อประกอบการวิจัย โดยใช้ค่าสถิติต่าง ๆ เช่น ค่าเฉลี่ย (Mean), การแจกแจงความถี่ (Frequency), ค่าร้อยละ (Percent) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เป็นต้น

(2) ค่าสถิติเชิงอนุมานเป็นการใช้ค่าสถิติมาอ้างอิงลักษณะของประชากร จากกลุ่มตัวอย่าง การวิจัยครั้งนี้จะอาศัยค่าสถิติเชิงอนุมานเพื่อทำการทดสอบสมมติฐานการวิจัย ข้อ 1 – 3 ที่ได้กำหนดไว้ล่วงหน้า โดยใช้ค่าสถิติเข้ามาช่วยในการทดสอบ เช่น การทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับค่าสัดส่วนของประชากรแบบ Binomial Test และการทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับค่าเฉลี่ยของประชากรแบบ T- test เป็นต้น

7. นำข้อมูลที่ประมวลผลได้มาใช้ในการสรุปผลการวิจัยเชิงสำรวจต่อไป รวมทั้งสามารถนำข้อมูลมาอ้างอิงเพื่อเชื่อมโยงไปยังผลการวิจัยเชิงประจักษ์ได้อีกด้วย

การวิจัยเชิงประจักษ์

การวิจัยเชิงประจักษ์เป็นการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้นโยบายการบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ใหม่ ซึ่งปัจจัยดังกล่าวจะทำให้ทราบถึงความแตกต่างกันระหว่างกลุ่มบริษัทที่เลือกและไม่เลือกใช้นโยบายการบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ใหม่ได้ การวิจัยในส่วนนี้มีระเบียบวิธีวิจัยดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

การวิจัยเชิงประจักษ์ในครั้งนี้มีประชากรเหมือนกับการวิจัยเชิงสำรวจ ซึ่งมีประชากรคือ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยจำนวนประชากรในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็นกลุ่มอุตสาหกรรมได้ 31 กลุ่มอุตสาหกรรม จำนวนทั้งสิ้น 417 บริษัท ทั้งนี้จำนวนประชากรของการวิจัยเชิงประจักษ์มีจำนวนเท่ากับประชากรของการวิจัยเชิงสำรวจดังที่ได้กล่าวถึงข้างต้น

กลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยในส่วนนี้มีวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการกลุ่มตัวอย่างโดยใช้
 วิจารณญาณ (Judgement Sampling) ซึ่งเป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างตามจุดมุ่งหมายของการวิจัย
 ที่ได้กำหนดไว้คือ เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้นโยบายการบัญชีในการประเมินราคา
 สินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ใหม่ การศึกษาข้อมูลในส่วนนี้จึงจำเป็นต้องอาศัยข้อมูล
 จากกลุ่มบริษัทที่เลือกและไม่เลือกใช้นโยบายการบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ประเภทที่ดิน
 อาคารและอุปกรณ์ใหม่

ทั้งนี้จากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการเลือกใช้นโยบายการบัญชีในการประเมิน
 ราคาสินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ใหม่ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์
 แห่งประเทศไทย พบว่าบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีการเลือกใ
 ใช้นโยบายการบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ใหม่มากที่สุด
 ในช่วงปี 2542 จำนวน 18 บริษัท ซึ่งการเลือกกลุ่มตัวอย่างในส่วนนี้จะเลือกจากกลุ่มบริษัทที่เลือกใ
 ใช้นโยบายการบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ใหม่จำนวน 18
 บริษัท และกลุ่มบริษัทที่ไม่เลือกใช้นโยบายการบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ประเภทที่ดิน
 อาคารและอุปกรณ์ใหม่จำนวน 18 บริษัท ดังนั้นจึงสรุปได้ว่ากลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเชิงประจักษ์
 ในครั้งนี้มีจำนวนทั้งสิ้น 36 บริษัท (รายชื่อบริษัทที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยเชิงประจักษ์
 แสดงในภาคผนวก ข) จำนวนกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยเชิงประจักษ์ในครั้งนี้แสดงในตารางที่ 2
 ดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยเชิงประจักษ์

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย	จำนวนบริษัท	จำนวน %
1. กลุ่มบริษัทที่เลือกใช้นโยบายการบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ประเภท ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ใหม่	18	50%
2. กลุ่มบริษัทที่ไม่เลือกใช้นโยบายการบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ใหม่	18	50%
รวม	36	100%

* กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยเป็นบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (โดยไม่
 รวมกลุ่มธนาคาร, กลุ่มสถาบันการเงิน และกลุ่มประกันภัยและประกันชีวิต)

จากตารางที่ 2 แสดงการแบ่งกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยเชิงประจักษ์ โดยแบ่งเป็นสองกลุ่มหลักจำนวนทั้งสิ้น 36 บริษัท กลุ่มแรกคือกลุ่มบริษัทที่เลือกใช้นโยบายการบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ใหม่จำนวนทั้งสิ้น 18 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 50 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด และกลุ่มที่สองคือกลุ่มบริษัทที่ไม่เลือกใช้นโยบายการบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ใหม่จำนวนทั้งสิ้น 18 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 50 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่สำคัญที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยเชิงประจักษ์ในครั้งนี้ คือ การใช้วิธีการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติก (Logistic Regression Analysis) ซึ่งในกรณีนี้จะใช้การวิเคราะห์การถดถอยแบบที่มีตัวแปรตามสองตัวซึ่งเรียกว่าเป็นการวิเคราะห์การถดถอยแบบ Binary Logistic Regression โดยเป็นการหาความสัมพันธ์ของตัวแปรที่คาดว่าจะมีผลต่อการเลือกใช้นโยบายการบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ใหม่ สาเหตุที่ใช้วิธีการวิเคราะห์การถดถอยแบบดังกล่าวคือ

(1) ตัวแปรตามในกรณีนี้เป็นตัวแปรเชิงกลุ่ม (Categorical Data) ซึ่งหมายถึงข้อมูลที่อยู่ในรูปของข้อความที่ไม่สามารถระบุได้ว่ามีค่ามากหรือน้อย โดยตัวแปรเชิงกลุ่มในกรณีนี้มีจำนวนสองค่าซึ่งเรียกว่าเป็นตัวแปรทวิ (Binary หรือ Dichotomous Variable) ซึ่งมีค่าเป็น 1 และ 0 ดังนั้นจึงทำให้ไม่สามารถใช้วิธีการวิเคราะห์การถดถอยแบบปกติได้

(2) ตัวแปรตามในกรณีนี้มีจำนวนสองค่าทำให้ค่าความคลาดเคลื่อน (e) มีได้สองค่าเช่นเดียวกันจึงส่งผลให้ค่าคลาดเคลื่อนไม่ได้มีการแจกแจงแบบปกติ ดังนั้นจึงทำให้ไม่สามารถใช้วิธีการวิเคราะห์การถดถอยแบบปกติได้

(3) ตัวแปรตามในกรณีนี้มีจำนวนสองค่าทำให้ค่าความแปรปรวนและค่าเฉลี่ยมีความสัมพันธ์กัน จึงทำให้เงื่อนไขที่ว่าค่าความแปรปรวนของค่าความคลาดเคลื่อน $V(e)$ คงที่ไม่เป็นจริง ดังนั้นจึงทำให้ไม่สามารถใช้วิธีการวิเคราะห์การถดถอยแบบปกติได้

รูปแบบสมการที่ใช้ในการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติก (Model of Logistic Regression Analysis) ในการวิจัยครั้งนี้มีดังนี้

การวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกในครั้งนี้พบว่าลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามและตัวแปรอิสระไม่มีความสัมพันธ์ที่อยู่ในรูปเชิงเส้น เนื่องจากตัวแปรตามในกรณีนี้มี

สองค่าทำให้รูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามและตัวแปรอิสระในขณะนี้จึงอยู่ในรูปของสมการ Logistic Response Function ดังนี้

$$P(event) = \frac{e^{\beta_0 + \beta_1(\Delta CFO) + \beta_2(LEV) + \beta_3(SIZE) + \beta_4(PPTY)}}{1 + e^{\beta_0 + \beta_1(\Delta CFO) + \beta_2(LEV) + \beta_3(SIZE) + \beta_4(PPTY)}}$$

$$P(no\_event) = 1 - P(event)$$

$P(event)$ คือ ค่าโอกาสหรือความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์ในการเลือกใช้นโยบายการบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ใหม่

$P(no\_event)$ คือ ค่าโอกาสหรือความน่าจะเป็นที่จะไม่เกิดเหตุการณ์ในการเลือกใช้นโยบายการบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ใหม่

จากสมการข้างต้นจึงต้องปรับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามและตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์ที่ไม่อยู่ในรูปเชิงเส้นให้มีความสัมพันธ์ที่อยู่ในรูปเชิงเส้น โดยอาศัยค่า Odds Ratio⁸ เข้ามาช่วยในการปรับความสัมพันธ์ของสมการดังนี้

$$Odds = \frac{P(event)}{P(no\_event)}$$

เมื่อทำการ Take log สมการจะได้สมการใหม่ที่อยู่ในรูปเชิงเส้น ซึ่งเรียกว่า Logit Response Function ดังนี้

$$\text{Log}(Odds) = \text{Log} \left[\frac{P(event)}{P(no\_event)} \right]$$

$$\text{หรือ } \text{Log} \left[\frac{P(event)}{P(no\_event)} \right] = \beta_0 + \beta_1 \Delta CFO_1 + \beta_2 LEV_2 + \beta_3 SIZE_3 + \beta_4 PPTY_4$$

---

⁸ Odds หรือ Odd Ratio คือ ค่า e^{bi} หรือ Exp(B) ค่านี้เป็นอัตราส่วนระหว่าง Odds ของเหตุการณ์ ซึ่งจะสามารถใช้ทำนายตัวแปรอิสระที่กำลังพิจารณาได้ โดยสมมุติให้ตัวแปรอิสระตัวอื่นๆ มีค่าคงที่ ซึ่งตัวแปรอิสระตัวนั้นจะสามารถอธิบายอัตราส่วนหรือโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ที่สนใจว่าจะเกิดเหตุการณ์ที่สนใจเพิ่มขึ้นหรือลดลง ถ้า e^{bi} มีค่ามากกว่า 1 แสดงว่าค่า Odds เพิ่มขึ้นหรือโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ที่สนใจเพิ่มมากขึ้น หรือถ้า e^{bi} มีค่าน้อยกว่า 1 แสดงว่าค่า Odds ลดลงหรือโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ที่สนใจลดลง และถ้า e^{bi} มีค่าเท่ากับ 0 แสดงว่าค่า Odds ไม่เพิ่มขึ้นหรือไม่ลดลง ซึ่งแสดงว่าโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ที่สนใจไม่เพิ่มขึ้นหรือไม่ลดลง

การวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกในครั้งนี้มีตัวแปรตามและตัวแปรอิสระที่สำคัญดังต่อไปนี้

ตัวแปรตาม (Dependent Variable) มีดังนี้

ตัวแปรตามตัวที่ 1

$P(event)$ คือ ค่าโอกาสหรือความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์ในการเลือกใช้นโยบายการบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ใหม่ (กำหนดให้ $Y = 1$)

ตัวแปรตามตัวที่ 2

$P(no\_event)$ คือ ค่าโอกาสหรือความน่าจะเป็นที่จะไม่เกิดเหตุการณ์ในการเลือกใช้นโยบายการบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ใหม่ (กำหนดให้ $Y = 0$)

ตัวแปรตามทุกตัวที่ใช้ในการวิเคราะห์ครั้งนี้เป็นข้อมูลเชิงกลุ่มทั้งหมด โดยมีการแทนค่าของตัวแปรตามด้วย $Y = 1$ และ $Y = 0$ ตามลำดับ

ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) มีดังนี้

ตัวแปรอิสระตัวที่ 1

$$X_1 = \Delta CFO \text{ คือ อัตราส่วนของ } \frac{CFO_t - CFO_{t-1}}{TA}$$

กำหนดให้ ΔCFO คือ อัตราส่วนแสดงการเปลี่ยนแปลงในกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน

$CFO_t - CFO_{t-1}$ คือ (กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานในปีปัจจุบันที่ต้องการศึกษา) – (กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานในปีก่อนหน้า)

TA คือ สินทรัพย์รวม

ตัวแปรอิสระตัวที่ 2

$$X_2 = LEV \text{ คือ อัตราส่วนของ } \frac{TL}{TTA}$$

กำหนดให้ LEV คือ อัตราส่วนแสดงสภาพหนี้สิน

TL คือ หนี้สินรวม

TTA คือ สินทรัพย์ที่มีตัวตนรวม

ตัวแปรอิสระตัวที่ 3

$X_3 = \text{SIZE}$ คือ ขนาดของกิจการ เมื่อพิจารณาจากค่าลอการิทึมธรรมชาติของสินทรัพย์รวม (Natural log of total assets)

ตัวแปรอิสระตัวที่ 4

$$X_4 = \text{PPTY} \text{ คือ อัตราส่วนของ } \frac{\text{BV OF L\&B}}{\text{TFA}}$$

กำหนดให้ PPTY คือ อัตราส่วนการลงทุนในที่ดินและอาคาร

BV OF L&B คือ มูลค่าตามบัญชีสุทธิของที่ดินและอาคาร

TFA คือ มูลค่าตามบัญชีสุทธิของสินทรัพย์ถาวรรวม

ตัวแปรตามทุกตัวที่ใช้ในการวิเคราะห์ครั้งนี้เป็นข้อมูลเชิงปริมาณทั้งหมด

ขั้นตอนในการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกมีดังนี้

(1) เลือกตัวแปรอิสระที่คาดว่าจะมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามเข้าสมการวิเคราะห์การถดถอยเพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ตามที่ได้กำหนดไว้

(2) ตรวจสอบเงื่อนไขของการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติก

(3) สร้างสมการ Logistic Response Function ซึ่งในการวิเคราะห์การถดถอยในครั้งนี้มีรายละเอียดของสมการที่ใช้ในการวิเคราะห์การถดถอยดังที่ได้กล่าวถึงแล้วข้างต้น

(4) ทำการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกจากสมการ Logistic Response Function ที่ได้กำหนดไว้ โดยนำตัวแปรอิสระทั้ง 4 ตัวเข้าสมการเพื่อวิเคราะห์การถดถอยโดยใช้เทคนิคการคัดเลือกตัวแปรอิสระเข้าสมการถดถอยด้วยวิธี Enter⁹ เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามและตัวแปรอิสระจากสมการที่ได้กำหนดไว้

นอกจากการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกจากสมการที่ได้กำหนดไว้ข้างต้นแล้วผู้วิจัยยังได้ทำการวิเคราะห์การประเมินในแง่ของการอ่อนไหว (Sensitivity Analysis)¹⁰ เพิ่มเติม

⁹ เทคนิคการคัดเลือกตัวแปรอิสระเข้าสมการถดถอยวิธี Enter เป็นเทคนิคการคัดเลือกตัวแปรอิสระเข้าสมการถดถอยในขั้นตอนเดียว ซึ่งวิธีนี้ผู้วิจัยจะเป็นผู้ตัดสินใจเองว่าตัวแปรอิสระตัวใดบ้างที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามหรือควรอยู่ในสมการถดถอยโลจิสติก โดยพิจารณาจากค่าสถิติทดสอบหรือค่า Significance ของสถิติทดสอบ

¹⁰ การวิเคราะห์การประเมินในแง่ของการอ่อนไหว (Sensitivity Analysis) เป็นวิธีการตรวจสอบคุณภาพของสมการโครงสร้างที่สำคัญ ซึ่งเปรียบเสมือนเครื่องมือที่ใช้ในการตรวจสอบความมีประสิทธิภาพและความน่าเชื่อถือของการวิเคราะห์ที่เกิขึ้นจากสมการโครงสร้าง

เพื่อตรวจสอบให้แน่ใจว่าผลลัพธ์ที่ได้จากสมการขึ้นอยู่กับปัจจัยที่ได้กำหนดไว้ โดยใช้วิธีการวิเคราะห์การถดถอยแบบ Binary Logistic Regression เช่นเดียวกัน การวิเคราะห์การถดถอยในส่วนนี้ ได้มีการเปลี่ยนแปลงตัวแปรอิสระบางตัวคือ LEVERAGE และ SIZE ให้มีรูปแบบการวัดค่าที่แตกต่างไปจากเดิม โดยตัวแปรอิสระที่เปลี่ยนแปลงไปมีดังนี้

ตัวแปรอิสระตัวที่ 2 กำหนดให้พิจารณาอัตราส่วนแสดงสภาพหนี้สิน (LEV) จากอัตราส่วนของหนี้สินรวมหารส่วนของผู้ถือหุ้นรวม แทนการพิจารณาจากอัตราส่วนหนี้สินรวมหารสินทรัพย์ที่มีตัวตนรวม

$$X_2 = \text{LEV คือ อัตราส่วนของ } \frac{\text{TL}}{\text{TE}}$$

กำหนดให้ LEV คือ อัตราส่วนแสดงสภาพหนี้สิน

TL คือ หนี้สินรวม

TE คือ ส่วนของผู้ถือหุ้นรวม

ตัวแปรอิสระตัวที่ 3 กำหนดให้พิจารณาขนาดของกิจการ (SIZE) จากรายได้รวม แทนการพิจารณาจากสินทรัพย์รวม

$X_3 = \text{SIZE คือ ขนาดของกิจการ เมื่อพิจารณาจากค่าลอการิทึมธรรมชาติของรายได้รวม (Natural log of total revenues)}$

ภายหลังจากที่มีการเปลี่ยนแปลงตัวแปรอิสระบางตัวตามที่ได้กล่าวถึงข้างต้นแล้ว ในขั้นตอนต่อไปจะทำการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกเพื่อที่จะได้นำผลการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกในส่วนนี้ไปใช้เปรียบเทียบกับผลการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกในครั้งแรกที่ผ่านมาว่าจะมีผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่เหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไรบ้าง

สมมติฐานการวิจัย

การวิจัยเชิงประจักษ์ในครั้งนี้มีสมมติฐานการวิจัยจำนวน 4 ข้อดังนี้

สมมติฐานข้อที่ 4

สมมติฐานในข้อนี้เป็นทดสอบเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามและตัวแปรอิสระที่ได้กำหนดไว้ โดยอ้างอิงมาจากการศึกษาของงานวิจัยในอดีตของ Cotter และ Zimmer (1995) ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรที่คาดว่าจะมีผลต่อการเลือกใช้นโยบายการบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ใหม่ พบว่ากิจการที่มีการเปลี่ยนแปลง

ที่ลดลงของอัตราส่วน ΔCFO มีความเป็นไปได้มากที่จะเลือกใช้นโยบายการบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ใหม่มากกว่ากิจการที่มีการเปลี่ยนแปลงที่เพิ่มขึ้นของอัตราส่วน ΔCFO การวิจัยครั้งนี้จึงคาดว่าจะได้ผลลัพธ์เช่นเดียวกับการศึกษาวิจัยในอดีตของ Cotter และ Zimmer ดังที่ได้กล่าวถึงข้างต้น ดังนั้นจึงตั้งสมมติฐานข้อที่ 4 ได้ดังนี้

H_0 : ตัวแปรอัตราส่วนการเปลี่ยนแปลงในกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน (ΔCFO) ไม่มีความสัมพันธ์กับการเลือกใช้นโยบายการบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ใหม่

H_1 : ตัวแปรอัตราส่วนการเปลี่ยนแปลงในกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน (ΔCFO) มีความสัมพันธ์กับการเลือกใช้นโยบายการบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ใหม่

วิธีทางสถิติ

สมมติฐานในข้อนี้เป็นสมมติฐานที่ตั้งไว้เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามและตัวแปรอิสระ การทดสอบสมมติฐานนี้จะอาศัยผลการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกมาประกอบในการทดสอบสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ โดยใช้ค่าวาลด์สถิติ (Wald - statistic) ที่มีการแจกแจงแบบไคสแควร์เข้ามาช่วยในการทดสอบสมมติฐานดังกล่าว การทดสอบสมมติฐานนี้จะใช้การทดสอบแบบสองทาง (Two - tailed test) ที่ระดับนัยสำคัญ $\alpha = 0.05$

ผลการทดสอบสมมติฐานในข้อนี้จะพิจารณาจากค่า Significance ว่ามีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 หรือไม่ ถ้าพบว่ามีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 สามารถสรุปได้ว่ายอมรับสมมติฐานการวิจัยที่ได้ตั้งไว้ว่า “ตัวแปรอัตราส่วนการเปลี่ยนแปลงในกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน (ΔCFO) มีความสัมพันธ์กับการเลือกใช้นโยบายการบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ใหม่”

สมมติฐานข้อที่ 5

สมมติฐานในข้อนี้เป็นการทดสอบเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามและตัวแปรอิสระที่ได้กำหนดไว้ โดยอ้างอิงมาจากการศึกษาของงานวิจัยในอดีตของ Cotter และ Zimmer (1995) ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรที่คาดว่าจะมีผลต่อการเลือกใช้นโยบายการบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ใหม่ พบว่ากิจการที่มีการเปลี่ยนแปลง

ที่เพิ่มขึ้นของอัตราส่วน LEV มีความเป็นไปได้มากที่จะเลือกใช้นโยบายการบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ใหม่มากกว่ากิจการที่มีการเปลี่ยนแปลงที่ลดลงของอัตราส่วน LEV การวิจัยครั้งนี้จึงคาดว่าจะได้ผลลัพธ์เช่นเดียวกับการศึกษาวิจัยในอดีตของ Cotter และ Zimmer ดังที่ได้กล่าวถึงข้างต้น ดังนั้นจึงตั้งสมมติฐานข้อที่ 5 ได้ดังนี้

H_0 : ตัวแปรอัตราส่วนแสดงสภาพหนี้สิน (LEV) ไม่มีความสัมพันธ์กับการเลือกใช้นโยบายการบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ใหม่

H_1 : ตัวแปรอัตราส่วนแสดงสภาพหนี้สิน (LEV) มีความสัมพันธ์กับการเลือกใช้นโยบายการบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ใหม่

วิธีทางสถิติ

สมมติฐานในข้อนี้เป็นสมมติฐานที่ตั้งไว้เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามและตัวแปรอิสระ การทดสอบสมมติฐานนี้จะอาศัยผลการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกมาช่วยประกอบในการทดสอบสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ โดยจะอาศัยค่าทางสถิติเข้ามาช่วยในการทดสอบสมมติฐานเช่นเดียวกับสมมติฐานในข้อที่ 4

ผลการทดสอบสมมติฐานในข้อนี้จะพิจารณาจากค่า Significance ว่ามีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 หรือไม่ ถ้าพบว่ามีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 สามารถสรุปได้ว่ายอมรับสมมติฐานการวิจัยที่ได้ตั้งไว้ว่า "ตัวแปรอัตราส่วนสภาพหนี้สิน (LEV) มีความสัมพันธ์กับการเลือกใช้นโยบายการบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ใหม่"

สมมติฐานข้อที่ 6

สมมติฐานในข้อนี้เป็นการทดสอบเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามและตัวแปรอิสระที่ได้กำหนดไว้ โดยอ้างอิงมาจากการศึกษาของงานวิจัยในอดีตของ Brow และคณะ (1992) ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรที่คาดว่าจะมีผลต่อการเลือกใช้นโยบายการบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ใหม่ พบว่าขนาดของกิจการ (SIZE) มีความสัมพันธ์กับการเลือกใช้นโยบายการบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ใหม่ โดยกิจการขนาดใหญ่มีความเป็นไปได้มากที่จะเลือกใช้นโยบายการบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ใหม่มากกว่ากิจการขนาดเล็ก การวิจัยครั้งนี้จึงคาดว่า

จะได้ผลลัพธ์เช่นเดียวกับการศึกษาวิจัยในอดีตของ Brow และคณะ ดังที่ได้กล่าวถึงข้างต้น ดังนั้น จึงตั้งสมมติฐานข้อที่ 6 ได้ดังนี้

H_0 : ตัวแปรขนาดของกิจการ (SIZE) ไม่มีความสัมพันธ์กับการเลือกใช้นโยบายการบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ใหม่

H_1 : ตัวแปรขนาดของกิจการ (SIZE) มีความสัมพันธ์กับการเลือกใช้นโยบายการบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ใหม่

วิธีทางสถิติ

สมมติฐานในข้อนี้เป็นสมมติฐานที่ตั้งไว้เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามและตัวแปรอิสระ การทดสอบสมมติฐานนี้จะอาศัยผลการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกมาใช้ในการทดสอบสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ โดยจะอาศัยค่าทางสถิติเข้ามาช่วยในการทดสอบสมมติฐานเช่นเดียวกับสมมติฐานในข้อที่ 4

ผลการทดสอบสมมติฐานในข้อนี้จะพิจารณาจากค่า Significance ว่ามีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 หรือไม่ ถ้าพบว่ามีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 สามารถสรุปได้ว่ายอมรับสมมติฐานการวิจัยที่ได้ตั้งไว้ว่า “ตัวแปรขนาดของกิจการ (SIZE) มีความสัมพันธ์กับการเลือกใช้นโยบายการบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ใหม่”

สมมติฐานข้อที่ 7

สมมติฐานในข้อนี้เป็นการทดสอบเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามและตัวแปรอิสระที่ได้กำหนดไว้ โดยอ้างอิงมาจากการศึกษางานวิจัยในอดีตของ Brow และคณะ (1992) ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรที่คาดว่าจะมีผลต่อการเลือกใช้นโยบายการบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ใหม่ พบว่ากิจการที่มีอัตราส่วน PPTY ที่สูงมีความเป็นไปได้มากที่จะเลือกใช้นโยบายการบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ใหม่มากกว่ากิจการที่มีอัตราส่วน PPTY ที่ต่ำ การวิจัยครั้งนี้จึงคาดว่าจะได้ผลลัพธ์เช่นเดียวกับการศึกษาวิจัยในอดีตของ Brow และคณะ ดังที่ได้กล่าวถึงข้างต้น ดังนั้นจึงตั้งสมมติฐานข้อที่ 7 ได้ดังนี้

H_0 : ตัวแปรอัตราส่วนการลงทุนในที่ดินและอาคาร (PPTY) ไม่มีความสัมพันธ์กับการเลือกใช้นโยบายการบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ใหม่

H_1 : ตัวแปรอัตราส่วนการลงทุนในที่ดินและอาคาร (PPTY) มีความสัมพันธ์กับการเลือกใช้นโยบายการบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ใหม่

วิธีทางสถิติ

สมมติฐานในข้อนี้เป็นสมมติฐานที่ตั้งไว้เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามและตัวแปรอิสระ การทดสอบสมมติฐานนี้จะอาศัยผลการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกมาใช้ในการทดสอบสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ โดยจะอาศัยค่าทางสถิติเข้ามาช่วยในการทดสอบสมมติฐานเช่นเดียวกับสมมติฐานในข้อที่ 4

ผลการทดสอบสมมติฐานในข้อนี้จะพิจารณาจากค่า Significance ว่ามีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 หรือไม่ ถ้าพบว่ามีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 สามารถสรุปได้ว่ายอมรับสมมติฐานการวิจัยที่ได้ตั้งไว้ว่า "ตัวแปรอัตราส่วนการลงทุนในที่ดินและอาคาร (PPTY) มีความสัมพันธ์กับการเลือกใช้นโยบายการบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ใหม่"

ขั้นตอนและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยเชิงประจักษ์ในครั้งนี้มีขั้นตอนและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. คัดเลือกบริษัทที่จะใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยจำนวน 36 บริษัท โดยแบ่งเป็นกลุ่มบริษัทที่เลือกและไม่เลือกใช้นโยบายการบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ใหม่ในจำนวนที่เท่ากันคือ กลุ่มละ 18 บริษัท โดยจะเริ่มทดสอบข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างระหว่างปี 2540 – 2541 ทั้งนี้ในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างมีเงื่อนไขที่ได้กำหนดไว้ดังนี้

(1) เป็นกลุ่มบริษัทที่เลือกและไม่เลือกใช้นโยบายการบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ใหม่ในจำนวนที่เท่ากันคือ กลุ่มละ 18 บริษัท (โดยใช้นโยบายการบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ใหม่ในปี 2542 เป็นเกณฑ์ในการแบ่งกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มออกจากกัน)

(2) บริษัทที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยทั้งหมดเป็นบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยไม่รวมกลุ่มธนาคาร, กลุ่มสถาบันการเงิน และกลุ่มประกันภัยและประกันชีวิต เนื่องจากแนวทางปฏิบัติทางการบัญชีของธุรกิจประเภทดังกล่าวมีความแตกต่างกับแนวทางปฏิบัติทางการบัญชีของกลุ่มอุตสาหกรรมอื่นๆ การศึกษาในกลุ่มดังกล่าวรวมกันอาจทำให้ผลการวิจัยบิดเบือนได้

(3) เป็นบริษัทที่ประกอบกิจการและดำรงอยู่ตลอดในช่วงระหว่างปี 2540 – 2541

(4) เป็นบริษัทที่มีข้อมูลในงบการเงินและหมายเหตุประกอบงบการเงินที่ครบถ้วน เนื่องจากต้องใช้ข้อมูลดังกล่าวในการหาค่าของตัวแปรอิสระที่ได้กำหนดไว้

2. นำบริษัทที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 36 บริษัทมาแยกออกเป็นสองกลุ่มตามตัวแปรตามที่ได้กำหนดไว้ โดยแบ่งเป็นกลุ่มบริษัทที่เลือกใช้นโยบายการบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ใหม่ และกลุ่มบริษัทที่ไม่เลือกใช้นโยบายการบัญชีในการประเมินราคาสินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ใหม่ในจำนวนที่เท่ากันคือ กลุ่มละ 18 บริษัท

3. นำข้อมูลในงบการเงินของแต่ละบริษัทมาหาค่าตามตัวแปรอิสระแต่ละตัวตามที่ได้กำหนดไว้ โดยใช้ข้อมูลในงบการเงินของแต่ละบริษัทในระหว่างปี 2540 – 2541 ทั้งนี้ได้ข้อมูลงบการเงินของแต่ละบริษัทมาจากการเข้าถึงข้อมูลโดยผ่านทาง <http://www.setsmart.com>

4. นำข้อมูลที่ได้จากการหาค่าตัวแปรตามและตัวแปรอิสระที่ได้กล่าวถึงในข้อสอง และข้อสามมาบันทึกในเครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อเตรียมความพร้อมของข้อมูลก่อนทำการประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์เวอร์ชัน 12 ในการประมวลผลการวิจัย ทั้งนี้ข้อมูลที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์ทั้งหมดมีจำนวนรวมทั้งสิ้น 72 ปีบริษัท (Firm -Year) เนื่องจากใช้การวิเคราะห์แบบข้อมูลรวมทั้งหมด (Pooled)

5. ทำการประมวลผล วิเคราะห์ข้อมูลและทดสอบสมมติฐานข้อ 4 – 7 ที่ได้กำหนดไว้ล่วงหน้า โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยแบบโลจิสติก (Logistic Regression Analysis) เพื่อประกอบในการทดสอบสมมติฐาน และมีการวิเคราะห์การประเมินในแง่ของการอ่อนไหว (Sensitivity Analysis) เพิ่มเติมเพื่อเป็นการเปรียบเทียบผลการวิจัยที่ได้อีกครั้งหนึ่ง

การวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกในครั้งนี้จะประมาณค่าสัมประสิทธิ์โลจิสติก (B) ในสมการด้วยวิธีโลคัลไลต์สูงสุด (Maximum Likelihood) และอาศัยค่าสถิติอื่นๆ มาช่วยในการวิเคราะห์ เช่น ค่าวาลด์สถิติ (Wald - statistic), ค่า Exp (B) และค่า Pseudo R² เป็นต้น ทั้งนี้ในการทดสอบสมมติฐานข้อ 4 - 7 ที่ได้กำหนดไว้จะเป็นการทดสอบสมมติฐานแบบสองหาง (Two - tailed test) ที่ระดับนัยสำคัญ $\alpha = 0.05$

6. นำข้อมูลที่ประมวลผลได้มาใช้ในการสรุปผลการวิจัยต่อไป

เมื่อทราบหลักเกณฑ์ของการเลือกตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย สมมติฐานการวิจัย และขั้นตอนและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลของระเบียบวิธีวิจัยในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้แล้ว ในบทถัดไปจะกล่าวถึงผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผลการทดสอบสมมติฐาน และการอภิปรายผลการวิจัยต่อไป